

Sažeci radova / Abstracts

NUSPROIZVODI PREHRAMBENE INDUSTRIJE KAO JEFTINA SIROVINA ZA RAZVOJ FUNKCIONALNIH PROIZVODA
FOOD INDUSTRY BYPRODUCTS AS A CHEAP RAW MATERIAL TO DEVELOP FUNCTIONAL FOOD

Antun Jozinović, Jurislav Babić, Đurdica Ačkar, Borislav Miličević, Drago Šubarić

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Food Technology Osijek, Franje Kuhača 18, 31000 Osijek, Croatia

Sažetak

Brojni zdravstveni problemi suvremenog svijeta, kao što su prekomjerna tjelesna masa, pretilost, dijabetes, kardiovaskularne bolesti, nastanak raka i sl. direktno su povezani s neprimjerom prehranom. Stoga je cilj prehrambene industrije razviti nove proizvode koje konzumira široka populacija (kruh, tjestenina, snack proizvodi) obogaćene nutritivno vrijednim sastojcima (prehrambenim vlaknima, polifenolima, vitaminima), kao i funkcionalne proizvode za koje je utvrđeno pozitivno djelovanje na ljudsko zdravlje. Budući da su različiti nusproizvodi prehrambene industrije bogat izvor navedenih nutritivno vrijednih sastojaka, a dostupni su u velikim količinama te uglavnom predstavljaju problem u prehrambenoj industriji, njihova primjena u razvoju novih proizvoda predstavlja izvrstan potencijal. U radu će biti prezentirana mogućnost primjene različitih nusproizvoda prehrambene industrije, poput tropa jabuke, izluženih repinih rezanaca i pivskog tropa, kao i odmašćenih pogača uljarica u razvoju novih proizvoda, tipa kruha, tjestenine, snack proizvoda i sl. Rezultat toga biti će s jedne strane ukazivanje na mogućnost smanjenja otpada iz prehrambene industrije, a s druge strane utjecalo bi se na stvaranje jasnije slike o mogućnosti upotrebe ovih jeftinih sirovina u razvoju novih funkcionalnih proizvoda.

Ključne riječi: nusproizvodi prehrambene industrije, jeftina sirovina, funkcionalni proizvodi

TJELESNA NEAKTIVNOST – JAVNOZDRAVSTVENI PRIORITET DANAŠNJICE?
PHYSICAL ACTIVITY - PUBLIC HEALTH PRIORITY TODAY?

Danijel Jurakić

Sveučilište u Zagrebu Kineziološki fakultet

Sažetak

Sve je veći broj znanstvenih dokaza o javnozdravstvenim dobrobitima tjelesne aktivnosti. Tako primjerice, rezultati recentnih meta-analiza koje su provedene na većem broju longitudinalnih istraživanja ukazuju da, u odnosu na tjelesno neaktivne, tjelesno aktivne osobe imaju značajno manji rizik obolijevanja od kardiovaskularnih bolesti, malignih bolesti, dijabetesa tipa 2, kroničnih respiratornih oboljenja, pretilosti i drugih kroničnih nezaraznih bolesti. Osim toga, brojni su dokazi o psihološkim, društvenim, ekološkim i ekonomskim dobrobitima tjelesne aktivnosti. Zbog svega navedenog, Svjetska zdravstvene organizacije tjelesnu neaktivnost svrstava na četvrtu mjesto vodećih čimbenika smrtnosti u svijetu. Unatoč brojnim dokazima i upozorenjima o rizicima tjelesne neaktivnosti, većina građana u Republici Hrvatskoj nedovoljno je aktivna. Posebno zabrinjavaju podaci o prevalenciji tjelesne neaktivnosti kod djece i mladih prema kojima je udio neaktivnih veći od čak 60%. Sukladno svemu navedenom, jasno je da promocija tjelesne aktivnosti predstavlja jedan od najvećih javnozdravstvenih izazova današnjice, pri čemu bi posebnu pažnju trebalo obratiti djeci i mladima.

Ključne riječi: kronične nezarazne bolesti, dobrobiti tjelesne aktivnosti, vježbanje, promocija tjelesne aktivnosti.